איכא נועל בפניה . דלת של שמחה ופיקום נער : **סופגה** . קובבה כסס שלא נמלא חסר כך לא יגמלו עמה : **דיספד** . יתן אל לבו שלא הוא יספדוהו ולא יכע לו אם כהג כן : **דילל** . הרים קולו בבכי ובמספד : **דלולי** . ליזה את המטה מביה האבל לקבר : **שתפא ממלאם ונופלם** . לאחר שהשמש ומלא רחמה שכבת זרע הכון ברגליה ותפלטו שלא יקלטו ותתעבר : **ריחיים ותנור** . המטלטלין : **מתני' דם יסודים** . שהגו בעוה ישראל ותע"ג דלא כתיבא : **ומווה בשוק** . בגמרא מפרש : **במדברת בתוך ביתה** . מפרש בגמרא : **גמ' סיבי דמי** . דהאכילתו : **מי דידע** . כשאכל : **נפרוש** . ולא יאכל : **מנא ידע** . מי אמר לו אחרי כן, שהוא בא להוציאה: **סומוקה נדה בשכינותיה** . שרואה לובשת בגדי נדות ולבעלה אמרה "עוברה אני" ומשמע : **בעלה נוקם** . אם התרו בו וכי הלי גוונא מסכתא לה למתני' דלאחר תשמיש הודיעותו שכינותיו שהוחזקה בנדה : **כיס מחיס** . בפ' במה מדליקין (שבת נב:) יליף מוחבל את מעשה ידיך : **ידיעה** . משמע בעלמו קונס עליך דבר פלוני : **יחזור ויקיימנה** . אין לו להוציאה אלא כך יתקננה : **כבפיפה** . כתוך סל אחד שכאלא ישמר שכנו אף זה יבא לידי שתקלקלנו : **מאן דמתני לה אמר** . דר"י דתני תקנתא אחלה כל שכן אגרים דלא שכיחי : **דאורייתא היא** . ואמאי לא קרי לה דת משה : **אזהרה** . מדעבדינן לה הכי לעולה מדה כנגד מדה כמו שעשתה להתגאות על בועלה מכלל דאסור, ת"ל מדכתיב "פרע" מכלל דהוה שעתא לאו פרועה הוה שמע מינה אין דרך בנות ישראל לצאת פרועות ראש וכן עיקר : קלהה

המדיר את אשתו שלא תשאל כו' . תימה דעל כרחך לא מייירי הכא בנדרה היא וקיים לה הוא דהא קתני סיפא וכן היא שנדרה ואיהו לא מצי לאהדורה אא"כ תלה בתשמיש וא"כ לשמואל למה יוציא לאלתר ותשאל ומיתסר לב"ה שבת אחת וי"ל דלעולם שלא תלה בתשמיש אלא כגון שאסר על עצמו הנאת שאילתה ואינה יכולה בשביל זה לשאל ולא תשאיל שאסר הנאת כליו שלא יוכל להשאילם : **אי** דידע נפרוש . תימה דלוקמה כגון דידע ופרש אבל היא היתה רוצה להאכילו שלא היתה סבורה שהיה יודע ואומר ר"י דמאכילתו משמע שהאכילתו ומדקדק היאך האכילתו ומיהו קשה דלייך מי הכי אולא קולה לה חלה ונרלה לרשב"א דמה שרלתה להאכילו אינה יולאה בלא כתובה דיכולה לומר משחקת הייתי ואם היית בא לאכול הייתי מוצעת אוכל : **פלוני** כהן תיקן כו' . היה יכול לומר דאיכא עדיס שהאכילתו דבר שאינו מעושר אלא לא ידע נסמוך עילוה שאומרת שנתקלקלו לה מאכל אחר : **אי** דלא ידע נסמוך לא מצי לאקשויי לי דלא ידע מגא ידע כדפריך לעיל שהרי יכול לדעת שרלה בגדיה הרבי כן מלוכלכים בדם להכי פריך נסמוך עילוה שאומרת שנתלכלכו לה ממקום אחר : **וספרה** לה לעצמה . וא"ת אמאי אין מברכת זה על ספירתה כמו שמברכין על ספירת העומר דהא כתיב וספרה וי"ל דאין מברכין אלא ביובל שמברכין ב"ד בכל שנה שלעולם יוכל לעמוד בסדר וכן עומר אבל זה שאם תרלה תסתור אין לה לעמוד* : **יחזור** ויקיימנה כדי שתהוה כגיון ויפר לה . ואם לא שיקיימנה לא ידע מתי תהוה שיפר ואע"ג דבעיא היא בפ' ערבה המלוכסה (לדיס דף עב:) אם בעל מיפר בלא שמיעה אי לא שיוכל להפר נדרים שתהוה מכאן ולהבא דאם כן תפשוט מהכא דאין מיפר בלא שמיעה מדמלריך להקיימה אלא מייירי בנדרים שבכר נדרה ולא שמע אבל הכא היכי יפר דשמא עדיין לא נדרה ולאחר מיכן שמא תהוה ותעבור מיד קודם שיפר והא דבעי למפשט מדתניא האומר לאשתו כל נדרים שתהוה מכאן עד שאבא ממקום פלוני הרי הן מופרין ר"א אומר מופר לא משום דמיבעיא ליה היכא דלא נדרה תהוא מדפשיטו מדר"א ואחרבה מדרבנן הו"ל למפשט דקתני ואח"ל איהו מופר אלא ה"ק הכם מדר"א נשמע לרבנן דע"כ לא פליגי עליה רבנן אלא בהא דאין יכול להפר קודם שיהוא הנדר אבל בהא מודו רבנן דאם כבר חל הנדר דמיפר אע"ג דלא שמע: בטווח

אלא לבית האבל מאי נועל בפניה? אינא נועל בפניה? אינא למאר היא מתה ואין כל בריה סופדה ואלא דאמרי אין כל בריה סופגה *תניא היה ר' מאיר אומר מאי דכתיב טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה באשר הוא סוף כל האדם והחי יתן אל לבו מאי "והחי יתן אל לבו"? דברים של מיתה - דיספד יספדוניה, דקבר יקברוניה, דילל ילוליה, דלולי ילוליה, דטעון יטעוניה: ואם היה טוען משום דבר אחר ראשי: מאי "דבר אחר" אמר רב יהודה אמר שמואל משום בני אדם פרוצין שמצויין שם, אמר רב אשי לא אמרן אלא דאיתחזק אבל לא איתחזק לא כל כמיניה: ואם אמר לה ע"מ שתאמרי: **ת"ר** אמר רב יהודה אמר שמואל דברים של קלון: או שתהא ממלאה ומערה לאשפה: **ת"ר** יהודה אמר שמואל (ל) שתמלא ונופצת במתניתא תנא שתמלא עשרה כדי מים ותערה לאשפה בשלמא לשמואל משום הכי יוציא ויתן כתובה אלא למתניתא מאי נפקא לה מינה? **ת"ר** אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מפני שנראית כשוטה. אמר רב כהנא המדיר את אשתו שלא תשאל ושלא תשאיל: נפה וכברה וריחים ותנור יוציא ויתן כתובה שמשיאה שם רע בשכינותיה תניא נמי הכי המדיר את אשתו שלא תשאל ושלא תשאיל נפה וכברה ריחים ותנור יוציא ויתן כתובה מפני שמשיאה שם רע בשכינותיה, וכן היא שנדרה שלא תשאל ושלא תשאיל נפה וכברה וריחים ותנור ושלא תארוג בגדים נאים לבניו תצא שלא בכתובה מפני שמשיאתו שם רע בשכינו: **מתני'** ואלו יוצאות שלא בכתובה: העוברת על דת משה ויהודית. **איזו היא דת משה?** מאכילתו שאינו מעושר, ומשמשתו נדה, ולא קוצה לה חלה, ונודרת ואינה מקיימת **ואיזהו דת יהודית?** יוצאה וראשה פרוע, ומווה בשוק, ומדברת עם כל אדם, **אבא שאול** אומר אף המקללת יולדיו בפניו, **רבי טרפון** אומר אף הקולנית ואיזהו קולנית? לכשהיא מדברת בתוך ביתה ושכניה שומעין קולה: **גמ'** מאכילתו שאינו מעושר: **ת"ר** אי דידע, נפרוש, אי דלא ידע, מנא ידע? **לא צריכא** דאמרה ליה "פלוני "בהן תיקן לי את הכרי" ואזיל שיילה ואשתכח שקרא: **ת"ר** אי דידע בה נפרוש, אי דלא ידע נסמוך עילוה. **ת"ר** חיננא בר כהנא אמר שמואל מנין לנדה שהופרת לעצמה שנאמר "וספרה לה שבעת ימים" - לה - לעצמה? **לא צריכא** דאמרה ליה "פלוני חכם טיהר לי את הדם" ואזל שיילה ואשתכח שקרא **ת"ר** אבעיית אינא דרב יהודה *דאמר רב יהודה "הוחזקה נדה בשכינותיה" בעלה "לוקה עליה משום נדה: ולא קוצה לה חלה: **ת"ר** אי דידע, נפרוש, אי דלא ידע מנא ידע? **לא צריכא** דאמרה ליה "פלוני גבל תיקן לי את העיסה" ואזיל שיילה ואשתכח שקרא: ונודרת ואינה מקיימת: *דאמר מר בעון נדרים בנים מתים שנאמר "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך" וגו' ואיזו הן "מעשה ידיו של אדם" הוי אומר בניו ובנותיו (ל) רב נחמן אמר מהא "לשוא הכיתי את בניכם - לשוא - על עסקי שוא תניא היה ר"מ אומר כל היודע באשתו שנודרת ואינה מקיימת יחזור ויודיענה, ודירנה במאי מתקן לה? אלא יחזור ויקיימנה כדי שתדור בפניו ויפר לה, אמרו לו *אין אדם רר עם נחש בכפיפה תניא היה ר"יהודה אומר כל היודע באשתו שאינה מוצאה לו מלה יחזור ויפריש אחריה, אמרו לו אין אדם רר עם נחש בכפיפה מאן דמתני לה אהא ב"ש אהן אבל מאן דמתני אהך אבל הא זומנין דמקרי ואכיל: ואיזהו דת יהודית יוצאה ראשה פרוע, דאורייתא היא דכתיב "ופרע את ראש האשה" ותנא דבי רבי ישמעאל אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש דאורייתא

(ל) [עי' שבת נב: ר"ג בר יצחק אמר בעון נדרים מי מהכת וכו'] : כ) [פי' קופות בשטין מן הגומה ומכלי נדרים וכו' עיון ערך בספס]

קלהה

[תוספתא פ"ז ע"ס]

[במ"ק כח. פירסו תוס' בשם הערוך תשיבות]

הגהות הב"ח
(ל) בגמ' אמרי אמר שמואל שהתמלא ממלאה ונופלת :

תוספות רי"ד

הלכך יכול להפר שאין לך דברים שבינו לבינה גדול מזה : בשלמא לבית המשתה איכא נועל בפניה אלא לבית האבל מאי נועל בפניה איכא הנא למהר היא מתה ואין כל אדם סופדה תניא ר"מ אומר מ"ד טוב ללכת אל בית אבל וגו' והחי יתן אל לבו דברים של מיתה דיספד יספדונו' דיקבר יקברוני' דלואי ילווני' דיטען יטענוני : ואם היה טוען וכו' מאי ר"א אר"י א"ש משום בני [אדם] פרוצי שמצויין שם א"ר אשי ל"א אלא דאיתחזק הא לא איתחזק לאו כל כמיניה: אמר לה ע"מ שתאמרי לאיש פ' מה שאמרתי לך או מה שאמרת לי או שתהא ממלאה ומערה לאשפות יוציא ויתן כתובה . אר"י א"ש דברים של קלון פי' שהאשה מדברת עם בעלה בשעת תשמיש (והע"מ שנ"ה על הנדר שנדר ע"מ שתאמר או ממלאה וכו') והיעבד אר"י א"ש שתמלאי ותנפצי פי' בשעת תשמיש כדי שלא

המדיר את אשתו שלא תשאל כו' . הלכך יכול לומר דאיכא עדיס שהאכילתו דבר שאינו מעושר אלא לא ידע נסמוך עילוה שאומרת שנתקלקלו לה ממקום אחר : **אי** דלא ידע נסמוך לא מצי לאקשויי לי דלא ידע מגא ידע כדפריך לעיל שהרי יכול לדעת שרלה בגדיה הרבי כן מלוכלכים בדם להכי פריך נסמוך עילוה שאומרת שנתלכלכו לה ממקום אחר : **וספרה** לה לעצמה . וא"ת אמאי אין מברכת זה על ספירתה כמו שמברכין על ספירת העומר דהא כתיב וספרה וי"ל דאין מברכין אלא ביובל שמברכין ב"ד בכל שנה שלעולם יוכל לעמוד בסדר וכן עומר אבל זה שאם תרלה תסתור אין לה לעמוד* : **יחזור** ויקיימנה כדי שתהוה כגיון ויפר לה . ואם לא שיקיימנה לא ידע מתי תהוה שיפר ואע"ג דבעיא היא בפ' ערבה המלוכסה (לדיס דף עב:) אם בעל מיפר בלא שמיעה אי לא שיוכל להפר נדרים שתהוה מכאן ולהבא דאם כן תפשוט מהכא דאין מיפר בלא שמיעה מדמלריך להקיימה אלא מייירי בנדרים שבכר נדרה ולא שמע אבל הכא היכי יפר דשמא עדיין לא נדרה ולאחר מיכן שמא תהוה ותעבור מיד קודם שיפר והא דבעי למפשט מדתניא האומר לאשתו כל נדרים שתהוה מכאן עד שאבא ממקום פלוני הרי הן מופרין ר"א אומר מופר לא משום דמיבעיא ליה היכא דלא נדרה תהוא מדפשיטו מדר"א ואחרבה מדרבנן הו"ל למפשט דקתני ואח"ל איהו מופר אלא ה"ק הכם מדר"א נשמע לרבנן דע"כ לא פליגי עליה רבנן אלא בהא דאין יכול להפר קודם שיהוא הנדר אבל בהא מודו רבנן דאם כבר חל הנדר דמיפר אע"ג דלא שמע:

נוסח אבלים ותאונתה (כגון מי שיסבל אחרים יסבלוניה)

נוסח הספר הבנים של סוף המשנה

מבנה △ **שאלות דאות על קצר המשנה**

נוסח המדיר את אשתו שלא תשאל בלים לשבנות

נוסח/מבנה **העוברת על:**
1) **דת משה**
2) **דת יהודית**

נוסח/מבנה ◇ **"פיכי דמי" על מה מדובר במקרים שבמי עוברת על דת משה. "אם בכיכא" (תוספות)**

נוסח **ראה ש"ך תקנה לאשה** א) **מנודרת ואינה מקיימת** ב) **ואינה מבריח חלה**

נוסח **ראה כרוך**

תתעבר ובמתניתא תאנא שתמלא עשרה כדים מים ותערה לאשפות מפני שנראית כשוטה : אמר ר"כ המדיר את אשתו שלא תשאל ולא תשאיל נפה וכברה רחים ותנור יוציא ויתן כתובה מפני שמשיאתו ש"ר בשכינותה וכן היא שנדרה שלא תשאל ולא תשאיל נפה וכברה רחים ותנור ושלא תארוג בגדים נאים לבנה תצא שלא בכתובה מפני שמשיאתו ש"ר בשכינו . (לפי המסקנא אם נדרה היא נדרי עינוי נפש שהבעל יכול להפר כגון שנדרה שלא למעוס פרי פ' ושלא תתקשט בבושם פ' ושמע בעלה וקיים ה"ה כגתן אצבע בין שיניה כאילו הדירה הוא ויוציא ויתן כתובה. אבל אי נדרה שאר נדרים שאינם עינוי נפש כגון שלא תלך לבית אביה או שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה או שלא תשאל ולא תשאיל נפה וכברה רחים ותנור ולא תארוג בגדים נאים לבנה וכיוצא באלו שאין הבעל יכול להפר ה"ה נתנה אצבע בין שיניה ותצא בלא כתובה מיד ואם אלו הנדרים בעינוי נפש כגון שאמרה תשמישך אסור עלי קונם או יאסרו כל פירות העולם עלי קונם אם אלך לבית האבל או אם אעשה כך וכך ושמע בעלה וקיים לה יוציא ויתן כתובה דכיון דתליגהו בעינוי נפש כאילו נדרה בעינוי נפש דמי שהבעל יכול להפר) : **כתני'** ואלו יוצאות שלא בכתובה העוברת על דת משה מאכילתו שאינו מעושר ומשמשתו נדה ולא קוצה לה חלה ונודרת ואינה מקיימת ואיזה היא דת יהודית יוצאה וראשה פרועה ומווה בשוק ומדברת עם כל אדם אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו ר"מ אומר אף הקולנית איזהו קולנית כל שמדברת בתוך ביתו ושכני' שומעין את קולה: מאכילתו שאינו מעושר . היכי דמי אי דידע לפרוש ואי דלא ידע מנא ידע ל"צ דא"ל פ' תיקן לי הכרי ואזיל ושיילה ואשתכח שקרא : ומשמשתו נדה אי דידע. לפרוש ואי דלא ידע נאמן לבעלה לומר טמאה אני ומהורה אני ל"צ דא"ל הכם מהר לי את הדם ואזל ושיילה ואשתכחה שקרא ואבע"א כדר"י א"ש דאמר ר"י א"ש הוחזקה נדה בשכינותיה בעלה לוקה עליה משום נדה פי' אם התרו בו לאחר שהוחזקה ומתני' משמרת לה דלאחר תשמיש הודיעתו שכינתה שהוחזקה נדה שראוה לובשת בגדי נדות ולבעלה אמרה מהורה אני : ולא קוצה לה חלה ה"ד אי דידע לפרוש אי דלא ידע מנא ידע ל"צ דא"ל פ' תיקן לי את העיסה ואזל ושיילה ואשתכח שקרא : ונודרת ואינה מקיימת דאמר מר בעון נדרים בנים מתים פי' ומתני' בשאר נדרים שא"י להוציאה בלא כתובה עליהן ואע"פ שאינו מוציאה בעינוי הנדרים אם אינה מקיימת מוציאה בלא כתובה אבל ג' נדרים דתנן לקמן בפירקין אע"פ שמקיימת מוציאה בלא כתובה מפני שאומר אי אפשי באשה נדרנית א"נ יש להעמיד גם באותן ג' נדרים ומעמא דאינה מקיימתן הוא לאי הכי לא מצי מפיק לה דמצי מיפר לה ואי לא מיפר לה הוא נותן אצבע בין שיניה דהא אפילו באותן ג' נדרים ומצאו עליה נדרים תנן ומשום שאין הבעל מיפר בקרדמים הא נדרה תהתיו לא משום דמצי מיפר לה ואי לא דפר לה הוא נתן אצבע בין שיניה . וק' לי בעל נמי אם נדר ואינו מקיים מוציא ויתן כתובה שקובר את בניו ועוד קובר את אשתו דכתיב ואם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך ול"ל דכ"ש הוא דהשתא האשה שהיא מפסדת דינה ומה שראוי לינתן לה בעת שנשאה קנסוין לה התנא שלא בקבוה כ"ש בעל דלא מפסיד מידו אלא מה שנשתעבד לה נתן לה דיוציא. ויתן כתובה וכן נמי אם מאכילה דברים האסורים או מבל או נבלות וטריפות שתוכל אשתו להבעל גירושין ממנו ויוציא ויתן כתובה: ואיזה דת יהודית יוצאה וראשה פרוע פי' דבר שאין בו איסור אלא שהנשים נוהגות בו דרך צניעות . ראשה פרוע דאורייתא היא דכתיב ופרע את ראש האשה ותנא דבי ר' אומרה לבנ"י שלא יצאו בפריעת הראש מדכתיב ופרע אלבא עד השתא לא הוי פרוע א"נ בכוסה שעושים כן כדי לנולה אלמא נוהל הוא